

ІНСТИТУТ
ЕВОЛЮЦІЙНОЇ
ЕКОНОМІКИ

ЛІКВІДНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

місячний огляд

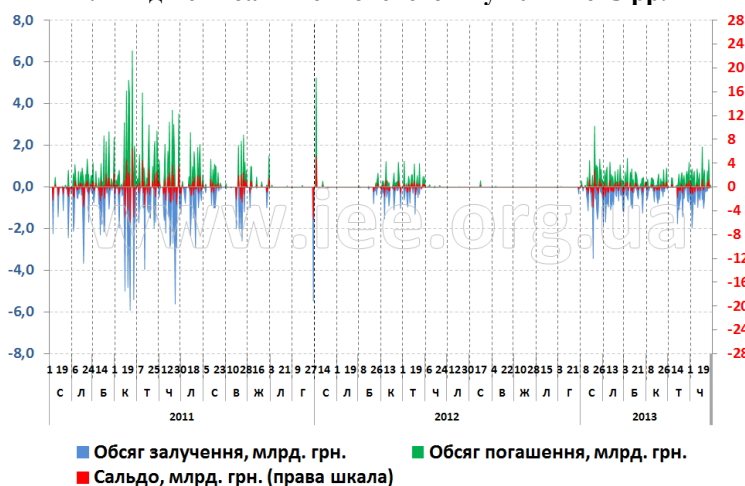
Червень 2013

Правління Національного банку України 6 червня 2013 року ухвалило рішення про зниження облікової ставки з 10.06.2013 на 0,5 відсоткового пункту – до 7% річних.

Також із 10.06.2013 НБУ знизив ставки рефінансування на 0,5 в.п., в результаті чого ставка за кредитами «овернайт» під забезпечення державними цінними паперами склала 8%, без забезпечення – 10% річних.

НБУ проводив стриману політику, скоротивши обсяги операцій з рефінансування до 1 млрд. грн. (5,2 млрд. грн. у травні), з іншого боку мобілізувавши впродовж місяця 15,5 млрд. грн. шляхом розміщення депозитних сертифікатів.

Динаміка мобілізаційних операцій НБУ та їхній вплив на ліквідність банківської системи у 2011–2013 рр.

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

Коррахунки скорочувалися до 25.06.2013, викликаючи поступове напруження на міжбанку. У другій половині місяця розпочалося суттєве зростання ставок (середньозважена ставка на кінець місяця становила 4,5%), на що НБУ відреагував зниженням обсягів залучення коштів. Середній рівень коррахунків за підсумком червня майже не змінився – скоротився лише на 2,2% до 26,2 млрд. грн.

Також чинниками зростання ліквідності були:

- операції на відкритому ринку з купівлі НБУ ОВДП на свій баланс (додатне сальдо – 4,2 млрд. грн.)
- скорочення залишку урядових коштів у нацвалюті на рахунок в НБУ – на 330 млн. грн.

Проведення додатних інтервенцій НБУ (на 101,2 млн. дол. США в еквіваленті) не вплинуло на зміну монетарної бази, що в свою чергу пов'язано зі структурою інтервенцій НБУ в розрізі компонентів валютних резервів: позитивне сальдо інтервенцій було сформовано за рахунок купівлі НБУ золота на міжнародних ринках, оплата за яке здійснена в дол. США, а тому валютний канал не був задіяний.

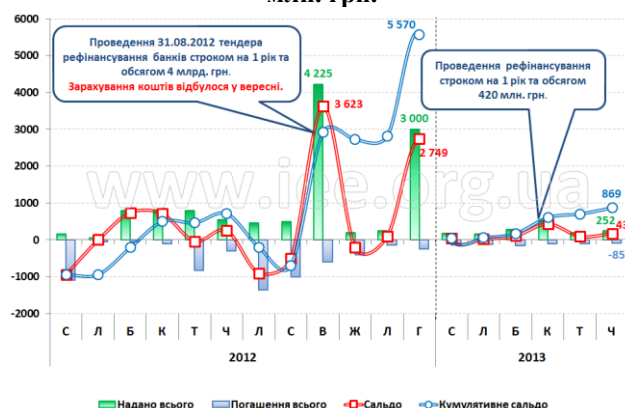
Нормалізація ситуації з ліквідністю на міжбанку відобразилася також у зниженні питомої ваги кредитів овернайт у загальному обсязі інструментів рефінансування НБУ з 9% у травні до 2% у червні.

Динаміка коррахунків та вартості коштів на міжбанківському ринку в 2011–2013 рр., млн. грн., %

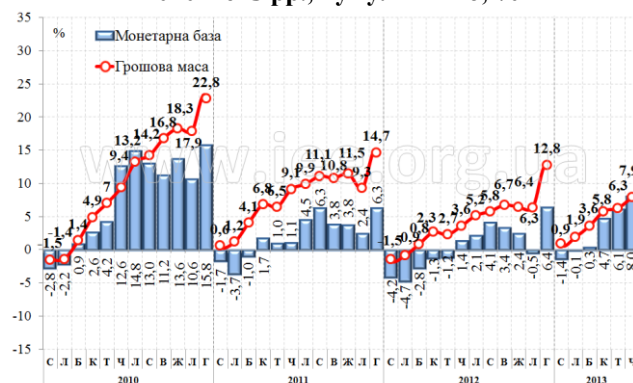
Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

Обсяги наданих коштів, коштів до погашення та сальдо кредитів рефінансування у 2012–2013 рр., млн. грн.

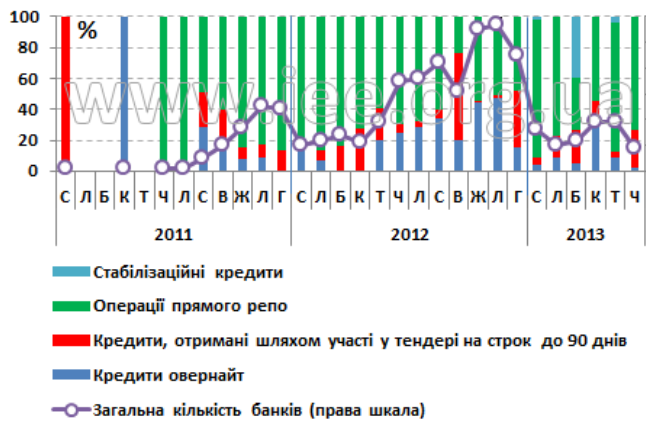
Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

Динаміка монетарної бази та грошової маси в 2010–2013 рр., кумулятивно, %

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

Питома вага інструментів рефінансування в його загальному обсязі та загальна кількість банків у 2011–2013 рр., % та од.

Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

У компонентах монетарної бази відбулися такі зміни:

- зростання готівки поза банками на 2,7% до 219,8 млрд. грн.;
- скорочення залишку обов'язкових резервів на окремому рахунку в НБУ – на 100 млн. грн.;

Вилучення коштів відбувалося за рахунок проведення НБУ стерилізаційних операцій, від'ємне сальдо за якими становило 0,7 млрд. грн.

З початку року спостерігається загальна тенденція до зростання депозитів у нацвалюті на тлі зниження їхньої вартості.

Середньомісячна ставка за депозитами у нацвалюті знизилася – з 10,2% у травні до 9,7% у червні, в іноземній – з 6 до 5,7% відповідно.

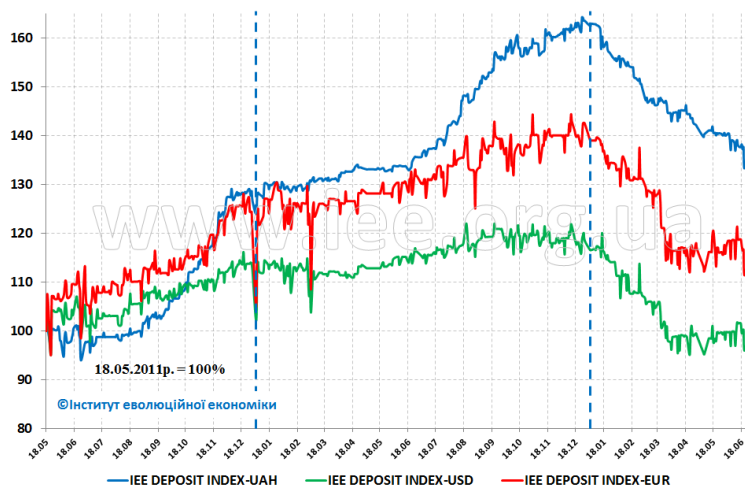
Загальний рівень депозитів у червні зріс на 1,2% до 612,4 млрд. грн. лише за рахунок зростання вкладів у нацвалюті (на 2,2% до 368,3 млрд. грн.) при скороченні валютних вкладів (на 0,3% до 244,1 млрд. грн.).

Обсяг кредитів в економіку у червні зріс на 0,9% до 832,5 млрд. грн., що відбулося завдяки зростанню кредитів у нацвалюті – на 1,5% до 527,1 млрд. грн., кредити в іноземній залишилися незмінними.

Середньомісячна ставка за кредитами в нацвалюті знизилася з 15,6% у травні до 15,3% у червні, в іноземній зросла – з 9,3 до 9,9% відповідно. Такий рівень ставок не відповідає потребам економіки (рентабельність операційної діяльності підприємств за січень–березень 2013 року становила 1,8%).

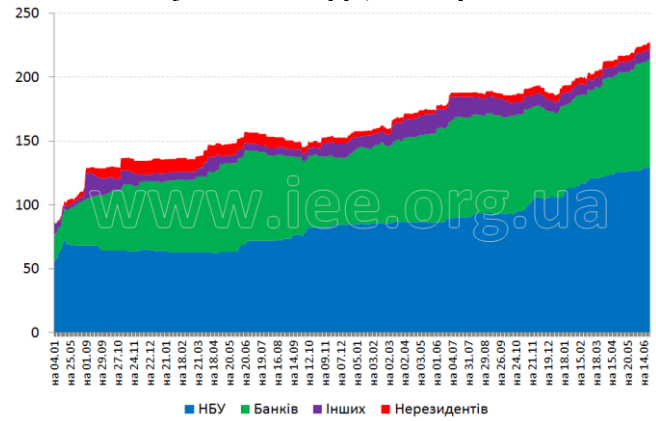
Зважаючи на низьку мультиплікацію коштів, **грошова маса** зросла лише на 1,6% до 834,5 млрд. грн.

Динаміка індексів IEE DEPOSIT INDEX-UAH, IEE DEPOSIT INDEX-USD, IEE DEPOSIT INDEX-EUR у 2011–2013 рр., %

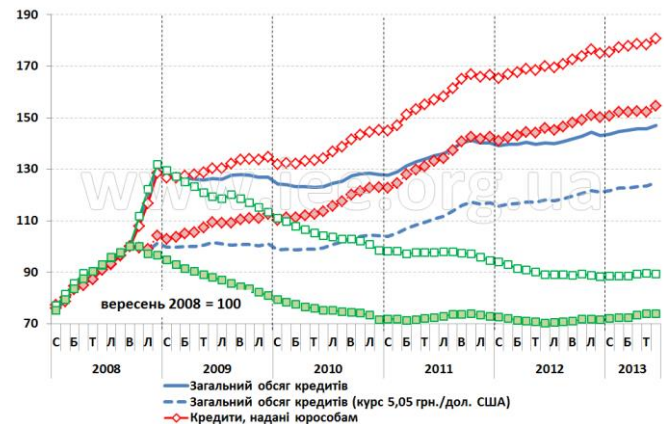
Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

ОВДП, які знаходяться в обігу, за сумою основного боргу в розрізі утримувачів у 2011–2013 рр., млн. грн.

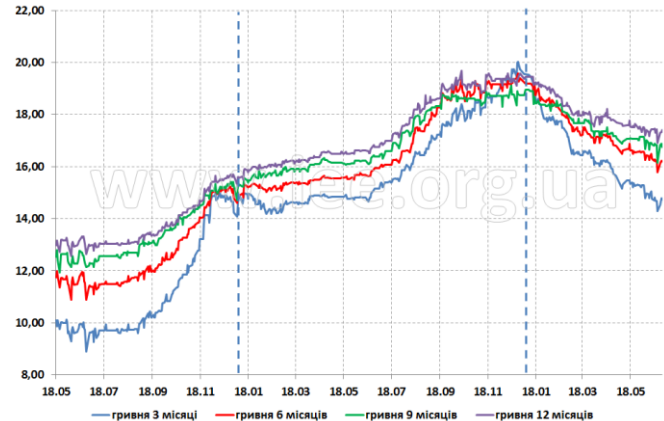
Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

Динаміка кредитування у 2008–2013 рр. (з урахуванням та без урахування девальвації гривні в 2008 р.), %

Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

Динаміка українського індексу ставок за депозитами фізичних осіб¹ у 2011–2013 рр., % річних

Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

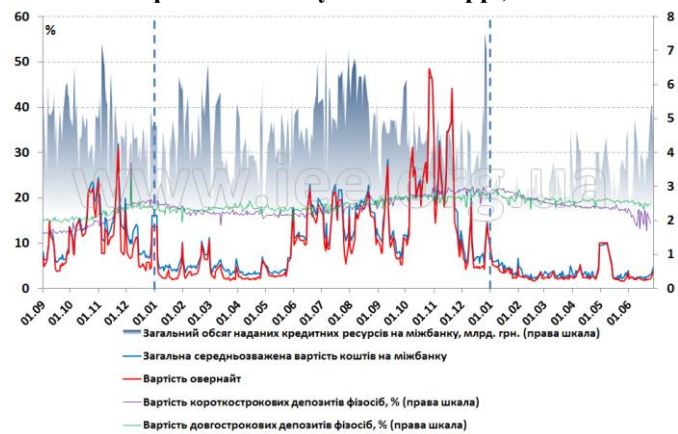
¹ Компанія Thomson Reuters розраховує індикативну ставку «Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб» (Ukrainian Index of Retail Deposit Rates, або UIRD) за методикою, розробленою спільно з Національним банком України, на основі номінальних ставок ринку депозитів фізичних осіб, які оголошуються провідними учасниками українського ринку банківських депозитів фізичних осіб.

**Значення та зміна IEE DEPOSIT INDEX* у розрізі валют
станом на 01.07.2013**

Індекс	Значення, %	Зміна за місяць, в.п.	
IEE DEPOSIT INDEX-UAH	137,4	-2,5	↓
IEE DEPOSIT INDEX-USD	99,2	1	↑
IEE DEPOSIT INDEX-EUR	117,58	1,7	↑

* Індeksi IEE DEPOSIT INDEX-UAH, IEE DEPOSIT INDEX-USD, IEE DEPOSIT INDEX-EUR розраховуються IEE на основі інформації, яка оприлюднюється НБУ щодо рівня депозитних ставок (за розрахунками агентства Thomson Reuters) як кумулятивні показники динаміки середнього рівня ставок строком 3, 6, 9 та 12 місяців у розрізі валют (гривня, долар США та євро) [«Українського індексу ставок за депозитами фізичних осіб»](#) (Ukrainian Index of Retail Deposit Rates, або UIRD) відносно 18.05.2011 – початку розрахунку UIRD.

**Динаміка вартості коштів на міжбанку та вкладів
фізичних осіб у 2011–2013 рр., %**

Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

© 2011 Інститут еволюційної економіки. Всі права захищені.

Цей документ надається винятково як інформація.

Дані публікації в жодному разі не претендують на всеосяжний і повний аналіз ринку. Будь-які думки, висловлені в цьому звіті, мають суб'єктивний характер і можуть відрізнятися від точки зору інших структурних підрозділів Інституту еволюційної економіки в зв'язку з використанням різної методології, підходів і припущень при проведенні аналізу. Всі точки зору і думки (включаючи затвердження та прогнози) належать тільки Інституту еволюційної економіки і можуть бути змінені без попередження або повідомлення. Представлені в документі думки виражені з урахуванням ситуації на дату виходу матеріалу.

Ми не стверджуємо, що наведена інформація й думки правильні або представлені повністю, однак вони базуються на даних, отриманих з надійних джерел.

Дані публікації в жодному разі не покликані виступати в ролі керівництва до прийняття рішень та рекомендацій до купівлі або продажу валюти, цінних паперів тощо, оскільки мають суто ознайомчий характер. Автори не несуть жодної відповідальності або зобов'язань щодо збитків через прийняті на основі даних публікацій рішення.

Несанкціоноване копіювання, розповсюдження, а також публікацію цього документа в будь-яких цілях заборонено.

Інститут еволюційної економіки
<http://www.iee.org.ua>

Директор
[Макаренко Ігор Петрович](#)

Аналітик
[Острокоморець Олег Олегович](#)

Літредактор
[Козичко Валентина Миронівна](#)